

پدیده‌ی سال

تیرماه سال به نظر فرهنگ و آهنگ

(*) به رنگ تنکابنی

روز پدیده

سال ۱۳۸۵ در حالی آغاز شد که همچنان این سوال که «چه پیش خواهد آمد؟» در ذهن بسیاری از اهالی موسیقی وجود داشت. همین مسأله موجب شد که در طول سال حس عجیب بلاتکلیفی در جامعه‌ی موسیقی موج بزند و هنرمندان و دست‌اندرکاران نتوانند به برنامه‌ریزی بلندمدت بپردازند و اصولاً کارهای خود را در فاصله‌هایی نهایتاً دو یا سه ماه برنامه‌ریزی می‌کردند. این جو بلاتکلیف آن‌قدر استحكام داشت که فعالان موسیقی را خسته کرده و موجب شود آنها دل را به دریا زده و کمی دست از محافظه‌کاری بردارند. به هر حال باید اذعان داشت که امسال نیز موسیقی پیش از آن چیزی که پیش‌بینی می‌شد نمود داشت. بخصوص که از این واقعیت نیز نمی‌توان گذشت که بحران شدید اقتصادی که در جامعه‌ی موسیقی حاکم شده اگر به سامان مشخصی نرسد قطعاً تأثیرات منفی تکان‌دهنده‌ای بر پیکر این صنعت وارد خواهد ساخت.

در هر صورت تلاش هنرمندان و دست‌اندرکاران موسیقی برای تداوم این جریان هنری در طول سال ۱۳۸۵ ستودنی بود و باید اعتراف کرد که اگرچه موسیقی در ایران از بضاعت اقتصادی چندانی برخوردار نیست ولی به پشوانه‌ی تلاش مردمی جامعه آن روزبه‌روز نسبت به تمام ضربه‌ها مقاوم‌تر خواهد شد.

به رسم هر سال بر آن شدیم تا برآنچه که در سال گذشته رخ داده، مروری داشته باشیم اما تصمیم بر آن شد که این بار این گزارش را به شکل معرفی «ترین‌ها»ی موسیقی به روی کاغذ بیاوریم. قطعاً این رده‌بندی دچار نقصان‌هایی است که اگر قرار بر استمرار آن باشد به کمک همه‌ی خوانندگان تیزبین نیاز خواهد بود. ترین‌های معرفی شده در این گزارش به ظن مجله‌ی فرهنگ و آهنگ است و هیچ اعتبار دیگری ندارد!

پدیده‌ی سال

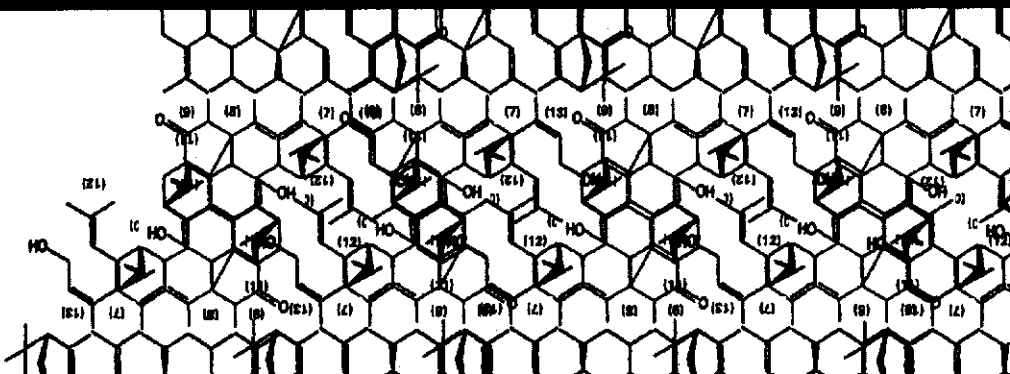
نسلی جدید موسیقی‌دانان و نوازندگان در ایران هر چند وقت یک‌بار پدیده‌هایی را به جامعه‌ی موسیقی معرفی می‌کنند که این امر افتخاری در روشنی را به اهل موسیقی نشان می‌دهد. امسال نیز موسیقی‌دانان جوانی در صحنه‌های موسیقی حاضر شدند و با نمایش توانایی‌های خیره‌کننده‌ی خود نشان دادند که جریان موسیقی در ایران به این سادگی‌ها پایان ندارد. حضور چهره‌های مستعدی در مجموعه کنسرت‌های تکنوازی که طی تابستان گذشته در کاخ نیاوران برگزار شد خود مویز این ماجراست. در این بین شاید بتوان به ستورنوازی خیره‌کننده‌ی «پویا سزایی» و یا همانچه نوازی «شروین مهاجر» به عنوان برجسته‌ترین‌ها اشاره کرد. البته نباید «وفا مصباحی» نی‌نواز نوجوانی که «پاشا هنجی» را در اجرای «نی‌نوازی عزیزاده» توسط «گروه زهی پارسیان» همراهی کرد، فراموش نمود. با همه‌ی این‌ها بی‌شک باید عنوان پدیده سال ۱۳۸۵ را به «ماهان میرعب» گیتاریست ۲۳ ساله اهدا کرد. او که اکنون تنها گیتاریست فعال در سبک جاز محسوب می‌شود امسال به همراه گودین چوبی‌رنگ خود با بسیاری از گروه‌های موسیقی به روی صحنه رفت. اگر بخواهیم کمی بی‌پرده در مورد این جازبست جوان صحبت کنیم، باید گفت که «پیتر سلیمانی‌پور»، «پدرام درخشانی»، «رامین بهنا»، «بهرام آقاخان» و بسیاری دیگر بخشی از موفقیت‌های خود در سال ۸۵ را مدیون حضور ماهان میرعب در آثارشان هستند.

گروه سال

هرچند که ما گردانندگان مجله‌ی موسیقی فرهنگ و آهنگ آن‌چنان به دسته‌بندی موسیقی‌ها اعتقاد نداریم و سعی داریم فضایی برای بازتاب موسیقی‌های خوب به‌وجود بیاوریم اما برای عنوان گروه سال مجبور هستیم که دو گروه را معرفی کنیم: یکی در موسیقی ایرانی و یکی در موسیقی غیر ایرانی.

بی‌شک بازگشت «محسن نقر» با گروه خود به صحنه‌ی موسیقی، خیر جذابی برای اهل موسیقی به‌شمار می‌آید، آن‌هم در شرایطی که موج تشکیل گروه‌های موسیقی ایرانی با تعداد نوازده‌ی زیاد، کم‌کم دارد فراگیر می‌شود. این گروه اجرای قابل توجهی را در بیست‌ودومین جشنواره‌ی موسیقی فجر به نمایش گذاشت. گروه «دستان» که معمولاً از مدت‌ها قبل برنامه‌های خود را تا مدت‌ها بعد مشخص می‌کند نیز در تابستان سال ۸۵ در کاخ نیاوران کنسرت بزرگی را برپا کرد. این گروه که یکی از منسجم‌ترین گروه‌های موسیقی ایرانی محسوب می‌شود سال آینده در فستیوال بسیار معتبر «فz» (Fez) که هر ساله در کشور مراکش برگزار می‌شود، حضور خواهد داشت. دستان تنها گروه ایرانی این دوره از جشنواره به‌شمار می‌رود.

در کنار گروه‌های فعال و موفق باید به کنسرت گروه «کامکارها» نیز در

دی ماه ۸۵ در سالن وزارت کشور اشاره کنیم. این گروه که امسال را کم سر و صدا پشت سر گذاشت در این کنسرت نیز مخاطبان بسیاری را به سالن کشاند. اما در این میان عنوان گروه سال در ژانر موسیقی ایرانی را به «گروه سازهای ایرانی خورشید» به سرپرستی «مجید درخشانی» اعطا می‌کنیم. گروه خورشید که امسال بیش از ۱۵ کنسرت در تهران و شهرهای مختلف ایران به اجرا درآورد، در اجرای موفق نیز در چین و فرانسه به روی صحنه برد و آلبوم «فصل باران» با خوانندگی «علیرضا قربانی» را نیز به بازار عرضه کرد. این فعالیت گسترده در کنار حضور موفق در جشنواره‌ی فجر موجب شد تا این گروه فعال‌ترین گروه موسیقی ایرانی در سال ۱۳۸۵ لقب بگیرد.

در دیگر ژانرهای موسیقی نیز گروه‌های مختلف تجربه‌های متفاوتی را به علاقه‌مندان موسیقی ارایه کردند. گروه «نور» به سرپرستی «کریستف رضاعی» هر چند که فعالیت رسمی‌ای را در داخل کشور انجام نداد اما با اجرای ۴ کنسرت موفق در اتریش و فرانسه برنامه‌های امسال خود را پیش برد. گروه نور که از موزیسین‌های ایرانی و فرانسوی تشکیل شده، اکنون در حال تهیه آلبوم بعدی خود است. اما مهم‌تر از همه اینها حضور آلبوم «آلباه» اولین اثر این گروه در بین نامزدهای دریافت جایزه‌ی شبک‌ه ۳ رادیو بی‌بی‌سی است. آلبا که موفقیتی فراتر از مرزهای ایران داشته در بین آثار قدرتمند موسیقی جهان قرار گرفته است.

بسا وجود اینکه در موسیقی تلفیقی چندین کنسرت برگزار شد و طی آن موسیقی‌دان‌هایی که سال‌ها از صحنه‌های موسیقی دور بودند مجدداً به صحنه اجرای موسیقی بازگشتند اما در مجموع باید گفت که برای فضاوت در مورد عملکرد آنها به زمان بیشتری احتیاج است. در این میان پیتر سلیمانی پور و رامین بهنا با تشکیل گروه‌هایی سعی دارند که موسیقی خود را به طور مرتب تولید کنند.

اما موسیقی کلاسیک: ارکستر سمفونیک که طی چند سال اخیر با بحران تعویض رهبر مواجه بوده، امسال نیز همانند سابق کنسرت‌هایی را به اجرا گذاشت. از حق نباید گذشت و باید اذعان داشت که زهی‌های ارکستر سمفونیک تهران نسبت به گذشته پیشرفت محسوسی داشتند و این خود بسیار جای امیدواری دارد.

اما عنوان گروه سال در ژانر موسیقی غیر ایرانی نصیب گروه «زهی پارسیان» می‌شود. هیچ شکمی وجود ندارد که این گروه از ابتدای تشکیل خود تا کنون تلاش بسیاری برای حفظ و تداوم فعالیت خود داشته و اعضای این گروه با ممارست زیاد توانسته‌اند به موفقیت‌های خوبی نیز دست پیدا کنند. این گروه امسال با اجرای کنسرتی همراه با «رافائل میناسکانیان» فعالیت خود را آغاز کرد و پس از آن اعضای گروه به شکل گسترده‌ای در فستیوال «مونسارت» که در دانشگاه تهران برگزار شده بود شرکت کردند. مهم‌ترین فعالیت این گروه در سالی که گذشت اجرای آثار آهنگسازان ایرانی در کاخ نیاوران بود و اثر به یادماندنی «نی‌نو» ساخته‌ی حسین علیزاده پس از سال‌ها به اجرا درآمد. در کنار نی‌نو، آثاری از «حسین دهلوی»، «مهران روحانی» و «هوشیار خیام» نیز اجرا شد. در

این کنسرت پاشا هنجنی، نوازنده‌ی متبرنجی، گروه زهی پارسیان را به عنوان سولیست همراهی کرد. اجرای گروه به قدری تاثیرگذار بود که علیزاده و دهلوی در تمام ۵ شب اجرا در سالن حضور داشتند. به جرات می‌توان گفت کنسرت گروه پارسیان یکی موفق‌ترین کنسرت‌های این گروه در طول مدت فعالیت آنها محسوب می‌شود. پارسیان پس از آن کنسرت به جشنواره‌ی موسیقی فجر نیز دعوت شد و در آنجا نیز به اجرای برنامه پرداخت، ضمن این‌که سه تن از اعضای این گروه به همراه «خاجیک باباییان» در قالب یک کوارتت زهی در جشنواره‌ی فجر به روی صحنه رفتند.

ناشر سال

آمار نشان می‌دهد که تعداد آثار موسیقی منتشر شده در سال ۸۵ نسبت به ۵ سال گذشته در کمترین حد خود بوده و این زنگ خطری برای موسیقی ایران محسوب می‌شود. امسال ناشران اصلی موسیقی جدی همچون «ماهور»، «هرمس»، «آوای شید»، «آوای بارید»، «آوای

دوست»، «آوا خورشید»، «نی داوود» و ... نیز به گستردگی همیشه در عرصه‌ی نشر فعالیت نداشتند. در این بین ماهور با انتشار چند مجموعه از آوازهای «محمود کریمی» منابع ارزشمندی از موسیقی ایران را در اختیار علاقه‌مندان گذاشت. شرکت آوای بارید که به خاطر نحوه‌ی ارایه‌ی منحصر به فرد آثار تولیدی خود همواره مورد توجه علاقه‌مندان قرار داشت امسال را با برنامه پشت سر گذاشت. این انتشارات آلبوم‌های مختلفی را در انواع موسیقی منتشر کرد که در بین آنها انتشار آثاری از موسیقی‌های ایرانی دهه‌های ۴۰ و ۵۰ از برجستگی خاصی برخوردار بود. آوای بارید نیز با وجود کسادی بازار در سال ۸۵ توانست در زمینه‌ی تولید و توزیع آثار موسیقی آمار قابل توجهی را به ثبت برساند. شرکت «آوا خورشید» هم با انتشار دو آلبوم از گروه دستان و سه اثر از استادان تاریخ موسیقی ایران «لطفاله مجد»، «مرتضی محجوبی» و «محمود خواساری» در کنار دیگر آلبوم‌ها، کارنامه‌ی قابل توجهی از خود به جای گذاشت.

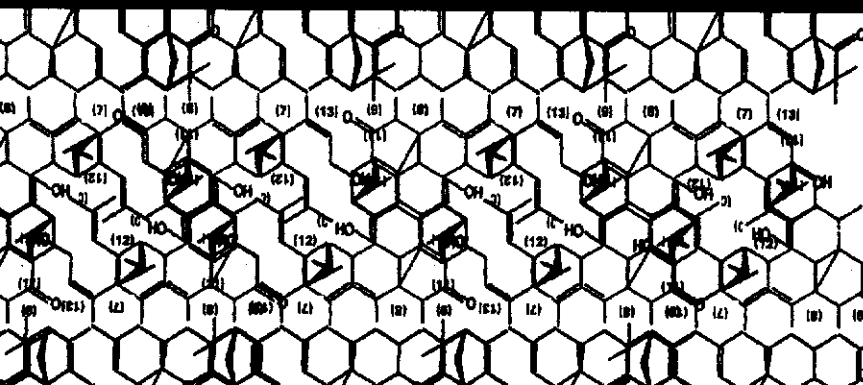
نشر موسیقی هرمس نیز همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد جریان موسیقی خاص خود را (که دیگر باید بر آن موسیقی هرمس نام نهاد) پیش گرفت. ممارست نشر هرمس در ارایه‌ی موسیقی متفاوت موجب شد که مسولان برگزاری بیست‌ودومین جشنواره‌ی موسیقی فجر بالاخره اهمیت تولید و نشر موسیقی در کشور را درک کنند و از نشر موسیقی هرمس تقدیر به عمل آورند و به این ترتیب در انتخاب ناشر سال از ما پیشی بگیرند!

شوک سال

این‌که رویکرد متولیان دولتی موسیقی بخصوص در انجمن موسیقی تغییر کرده خود جای بسی امیدواری است ولی این تغییر رفتار از سوی مدیران جدید انجمن موسیقی ایران هنوز آنچنان باید و شاید موجب شوکه شدن اهالی موسیقی در ایران نشده است. به هر حال آغاز همکاری انجمن موسیقی ایران به عنوان یک نهاد وابسته به دولت با بخش خصوصی فعال در موسیقی و هم‌اندیشی آنان با فعالان موسیقی دانشگاه و بخش‌های دیگر فرهنگی می‌تواند نویدبخش اتفاقات مثبتی در آینده باشد. اما یکی از نهادهای فرهنگی دولتی که پیش از این با رویکرد بسیار مثبت خود توانسته بود اعتماد بسیاری از هنرمندان و دست‌اندرکاران موسیقی را جلب کند و همکاری‌های بسیاری با آنان داشته باشد، به یک‌باره با تغییر مدیریت رنگ باخت. «کاخ نیاوران» که در طول مدیریت «مسعود صالحی» میزبان مهم‌ترین کنسرت‌های موسیقی با حضور هنرمندان برجسته‌ی ایران و جهان بود در آبان‌ماه امسال و پس از تغییر ناگهانی مدیریت عملاً بدون اجرای کنسرت چند ماه آخر سال را گذراند. این تغییر مدیریت آنچنان شوکی به جامعه‌ی موسیقی وارد کرد که به یک‌باره یکی از مهم‌ترین مراکز اجرای کنسرت‌های موسیقی به تعطیلی کشیده شد. البته برگزارکنندگان کنسرت که طی این چند سال با کاخ نیاوران همکاری داشتند در صدد آن هستند که با مدیران سازمان میراث فرهنگی برای ادامه فعالیت‌های موسیقی در کاخ نیاوران به نتیجه برسند. به هر حال باید صبر کرد تا سال آینده با تغییرات احتمالی در این سازمان سیاست‌های آن مشخص شود.

میهمان سال

طی شش‌هفت سال اخیر و با گسترش فعالیت‌های مراکز فرهنگی مختلف، مثل فرهنگسراها در زمینه‌ی برگزاری کنسرت‌های موسیقی، شاهد حضور هنرمندان بسیاری از کشورهای مختلف جهان در کشور هستیم. هر چند که این میهمانان موسیقی در گذشته نیز به شکل محدودی در قالب جشنواره‌ی موسیقی فجر حضور داشتند، اما طی سال‌های

۸۰ به بعد، تهیه‌کنندگان خصوصی موسیقی نیز اقدام به دعوت از هنرمندان خارجی و برگزاری کنسرت برای آنها کردند. البته از اواخر سال ۱۳۸۳ تا کنون سیاست‌های مرکز موسیقی ارشاد موجب شده که فعالیت بخش خصوصی در برگزاری کنسرت‌های خارجی کمتر شود.

امسال نیز هنرمندانی از کشورهای مختلف برای برگزاری کنسرت به کشورمان سفر کردند. حضور کوارتت زهی از کشور ایتالیا، دوئت فلوت و گیتار از کشور اتریش، هنرمندانی از کشور اسپانیا و همچنین گروه‌هایی از کشورهای شیلی، هند، تاجیکستان، لبنان و ... نیز در نوع خود قابل توجه بود. برخی از این گروه‌ها در بیست‌ودومین جشنواره‌ی موسیقی فجر نیز حاضر شدند که در بین آنها اجرای گروهی از شیلی با استقبال بیش از انتظار علاقه‌مندان مواجه شد.

یکی از میهمانان مهم امسال هنرمند شهیر آذربایجانی «عالیم قاسیمف» بود. این خواننده‌ی مشهور کشور همسایه که کنسرت‌های پرهیجان او در اقصی نقاط دنیا همواره با استقبال مواجه می‌شود، امسال دو بار میهمان کشور ما بود. این موسیقی‌دان با گروه خود در آخرین روزهای تابستان در کاخ نیاوران به اجرای برنامه پرداخت که نه تنها علاقه‌مندان به موسیقی ملل از حضور در این کنسرت خشنود به نظر می‌رسیدند بلکه هموطنان آذری‌زبانمان نیز این کنسرت را یکی از مهمترین رویدادهای سال قلمداد

می‌کردند. این هنرمند یک‌بار دیگر به همراه «رامیز قلی‌اف» تارنواز برجسته‌ی آذربایجان در جشنواره‌ی موسیقی فجر به روی صحنه رفت که این اجرا نیز یکی از دیدنی‌ترین کنسرت‌های جشنواره‌ی بیست‌ودوم محسوب می‌شد.

اما جشنواره‌ی موسیقی امسال میهمان متفاوتی را در بین مدعوین خود داشت. «اینار سولبو» معاون نروژی شورای جهانی موسیقی (IMC) وابسته به بنیاد یونسکو به دعوت انجمن موسیقی ایران در جشنواره فجر حضور یافت و در خلال برنامه‌های امسال دیداری هم با مقامات عالی‌رتبه فرهنگی کشور داشت. هرچند که زمان برخی از این جلسات مذاکره با اجراهای مورد علاقه سولبو تقارن داشت. یکی از مهم‌ترین دستاوردهای حضور معاون اجرایی شورای جهانی موسیقی، باز شدن بحث تاسیس دفتر منطقه‌ی آسیای میانه این شورا در ایران بود که البته تصمیم‌گیری نهایی برای این مسأله به آینده موکول شد. فرهنگ و آهنگ با ابراز خرسندی از حضور چنین شخصیت معتبر فرهنگی در کشور، عنوان میهمان سال را به اینار سولبو تقدیم می‌کند.

کنسرت سال

معمولاً در مراسم‌های اهدای جوایز هنری، از میان کل دسته‌بندی‌های موجود در رده‌بندی‌ها، ۳ یا ۴ دسته است که تمام هیجان این گونه مراسم را شامل

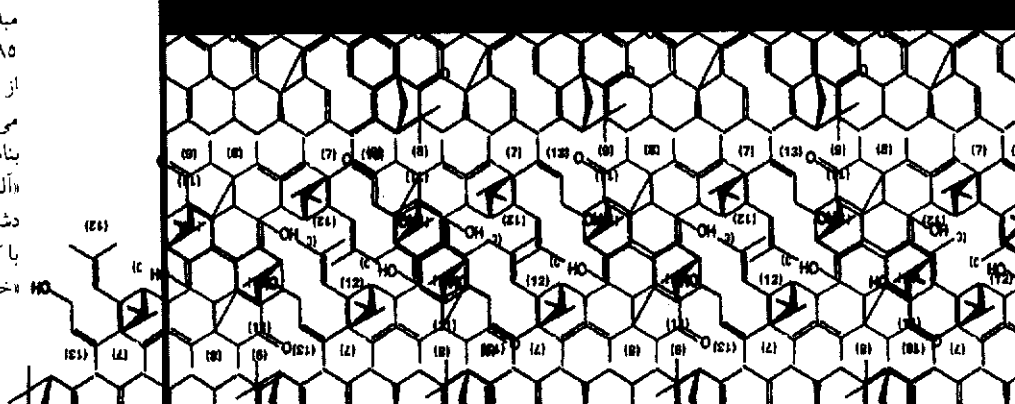
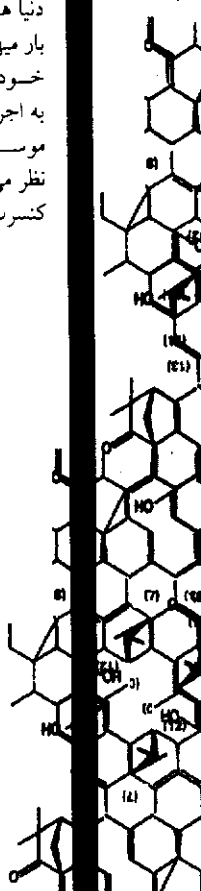
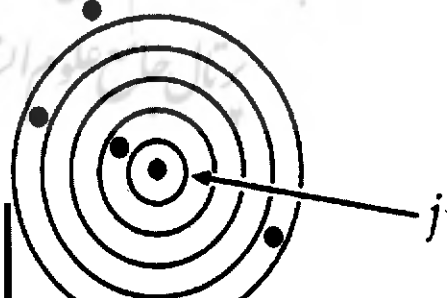
می‌شود. مثلاً در مراسم اهدای جوایز جشنواره‌های فیلم بخش مربوط به جوایز بهترین فیلم، کارگردان و بازیگران مهم‌ترین بخش این مراسم هستند. در مراسم‌های مربوط به موسیقی نیز جوایز بهترین آلبوم، بهترین خواننده و بهترین موسیقی‌دان از اهمیت بسیاری برخوردار است. در گزارش «ترین‌های فرهنگ و آهنگ» نیز هیجان‌انگیزترین بخش‌ها شاید به عنوان «کنسرت سال»، «آلبوم سال»، «خواننده‌ی سال» و «هنرمند سال» مربوط شود.

نکته‌ی مهم در برگزاری کنسرت‌ها و برنامه‌های موسیقی سال ۱۳۸۵، فعالیت گسترده‌ی مراکز کوچک و بزرگ فرهنگی در این زمینه بود. موسساتی همچون «آوای مهربانی»، «نغمه‌شهر»، «فرهنگسرای هنر» و همچنین گروه‌های خودجوشی همچون «یارآوا» فعالیت‌های ارزنده‌ی مختلفی را طی امسال انجام دادند. اما در این بین باید از کنسرت‌های گروه کامکارها در تالار وزارت کشور، گروه زهی پارسیان در کاخ نیاوران (کنسرت نی‌نوا)، کنسرت «عالیم قاسیمف و رامیز قلی‌اف» در جشنواره‌ی فجر، تکنوازی کمانچه توسط «علی‌اکبر شکارچی» در کاخ نیاوران، فستیوال موسیقی موتسارت در دانشگاه تهران، کنسرت گروه «ایرانی» به سرپرستی «پژمان طاهری» و خوانندگی علیرضا قربانی در تالار وحدت و کنسرت پژوهشی کمانچه‌نوازی «محمدرضا لطفی» در تالار رودکی به عنوان برجسته‌ترین برنامه‌های سال ۱۳۸۵ یاد کرد.

فرهنگ و آهنگ ضمن تقدیر از تمام افراد، گروه‌ها، موسسات و مراکز مختلفی که در شرایط دشوار کنونی و با وجود ریسک بالای اقتصادی برگزاری برنامه‌های این‌چنینی، با توجه به کیفیت کنسرت‌های امسال، عنوان «کنسرت سال» را به اجرای به یادماندنی عالیم قاسیمف و رامیز قلی‌اف در بیست‌ودومین جشنواره‌ی موسیقی فجر اعطا می‌کند. به جرات می‌توان گفت که این کنسرت نقطه‌ی عطف جشنواره‌ی بیست‌ودوم محسوب می‌شد که متأسفانه در بین اطلاع‌رسانی‌ها چندین قابل توجه برگزارکنندگان، بازتاب چندانی نداشت.

آلبوم سال

هرچند که آلبوم‌های منتشر شده در طول سال ۱۳۸۵ از لحاظ کمی نسبت به سال‌های گذشته افت داشته اما با کمی انصاف باید اذعان داشت که معدل کیفی آثار منتشر شده در سال گذشته نمره‌ی قابل توجهی بوده‌است. همین امر قطعاً موجب می‌شود که لیست کارهای موفق امسال به طوماری عریض و طویل مبدل شود! نکته‌ی مهم در آثار منتشر شده سال ۸۵، کیفیت قابل ملاحظه و تحسین‌برانگیز برخی از آثار موسیقی‌دانان جوان ایران است که به راحتی می‌توان آن را در کنار آثار برجسته‌ی آهنگسازان بنام گذاشت. حتی انتخاب نامزد دریافت عنوان «آلبوم سال» در بین آثار تولیدی سال گذشته بسیار دشوار است، چه برسد به انتخاب نهایی. به محال با کمی سخت‌گیری و وسواس می‌توان ۶ آلبوم «خوشخانه» کمانچه‌نوازی محمدرضا لطفی، «راه

و بعضی از هنرمندان و صاحب‌نظران انتقادهایی به آثار او دارند اما فعالیت این هنرمند با توجه به توانمندی‌های منحصر به فردش وزنه‌ای در موسیقی ایران به شمار می‌رود. به همین جهت نیز خبرهایی مبنی بر همکاری او با هنرمندانی چون «محمد رضا درویشی»، «حمید متبسم» و ... به گوش می‌رسد. باید منتظر بود و دید که فعالیت‌های این خواننده در سال آینده به چه شکل در خواهد آمد.

اما بزرگان آواز ایران نیز همچنان با فعالیت‌های خود طرفداران پرشمارشان را به سالن‌های کنسرت می‌کشاند. «شهرام ناظری» در تابستان گذشته کنسرت پر سروصدایی را در مجموعه‌ی ورزشی انقلاب به روی صحنه برد. این کنسرت که حاشیه‌های بی‌شماری نیز داشت مثل همیشه با استقبال هواداران ناظری مواجه شد. البته باز هم زکام باعث شد تا شنوندگان در حسرت ظرافت‌های صدای استاد بمانند.

«محمد رضا شجریان» که در بهار امسال آخرین کنسرت‌های خود با همراهی حسین علیزاده و کیهان کلهر را در خارج از کشور به روی صحنه برد، در زمستان از گروه جدید خود رونمایی کرد. شجریان جریان متفاوت کنسرت‌های خود را از بهمن ماه با کنسرتی به همراه مجید درخشانی (نوازنده تار)، سعید فرج‌پوری (کمانچه‌نواز)، «محمد فیروزی» (عودنواز) و همایون شجریان (نوازنده تمبک و همخوان) در فرانسه آغاز کرد. این گروه قرار بود تا در فروردین ۸۶ کنسرتی در استرالیا به روی صحنه ببرد که پس از کشمکش فراوان، شجریان به قیمت بالای بلیت‌های این کنسرت رضایت نداد و از قرار معلوم این کنسرت لغو شده است. برای قضاوت درباره‌ی عملکرد گروه جدید شجریان باید منتظر ماند که این گروه در ایران به روی صحنه برود، آن موقع است که تقدما و مقایسه‌ها بسیار شنیدنی خواهد بود.

اما مجله‌ی فرهنگ و آهنگ با تقدیم احترام به یک عمر فعالیت ارزشمند استادان آواز ایران اجازه می‌خواهد عنوان خواننده‌ی سال را به یکی از جوانان این عرصه اهدا کند. در این مقیاس انتخاب بسیار سخت است اما با توجه به فعالیت موفق در اجراهای متفاوت این عنوان به سالار عقیلی اهدا می‌شود. بسیار امید داریم که روند پیشرفت این خواننده در سال آینده نیز ادامه یابد.

هنرمند سال

این عنوان بخش ویژه‌ی گزارش «ترین‌های فرهنگ و آهنگ است و هیچ کاندیدایی ندارد. بدون هیچ مقدمه‌ای اعلام می‌کنیم فعالیت گسترده و همکاری با گروه‌های جوان برای اجرای آثار به یادماندنی تاریخ موسیقی، همچنین حضور در بین نامزدهای جوایز گرمی و البته حمایت‌های بی‌دریغ از جریان‌های مهم هنری، حسین علیزاده را برای ما هنرمند سال قلمداد می‌کند. از این هنرمند بسیار گفته‌ایم و در آینده نیز بسیار خواهیم شنید. ■

ایریشم» کار مشترک «کیهان کلهر» و «ژانو ژیبینگ» و با حضور «یویوما» نوازنده‌ی برجسته‌ی ژاپنی ویولنسل، «ایریشم طرب» اثر «مرتضی گودرزی»، «گفت‌وگویی چپ و راست» کاری از «بهمن رجیبی» و «گفت‌وگو» اثر «مهرداد پاکباز» را به عنوان نامزدهای دریافت عنوان «آلبوم سال» معرفی کرد.

ماهنامه‌ی فرهنگ و آهنگ ضمن تمجید از آلبوم «ایریشم طرب» اثر مرتضی گودرزی و منتشر شده توسط موسسه‌ی آوای بارید، به خاطر نگاه متفاوت به موسیقی مناطق عنوان آلبوم سال را به آلبوم «جاده‌ی ایریشم» کار مشترک کیهان کلهر و ژانو ژیبینگ (هنرمند چینی) منتشر شده توسط شرکت آوای دوست اهدا می‌کند. این آلبوم گزیده‌ای از بیش از ۳ ساعت موسیقی ساخته شده برای مجموعه تلویزیونی ۱۰ قسمتی به نام «جاده ایریشم» از آثار دو هنرمند ایرانی و چینی است و بخش‌هایی نیز به بداهه‌نوازی گروهی اختصاص دارد. مدیریت هنری پروژه بر عهده‌ی یویوما هنرمند برجسته‌ی ژاپنی - آمریکایی بوده است.

خواننده‌ی سال

یکی از مشکلاتی که بسیاری از هنرمندان حوزه‌ی موسیقی ایرانی همواره آن را موجب کندی روند پیشرفت موسیقی و عدم ارایه‌ی آثار برجسته عنوان می‌کنند، مسأله‌ی «خواننده سالاری» است. این پدیده موجبات اختلافات بعضاً جالبی نیز در حوزه‌ی تفکری موسیقی‌دانان کشور شده است تا جایی که برخی از آهنگسازان برجسته‌ی موسیقی ایرانی ترجیح می‌دهند تا انرژی خود را به ساخت آثار «سازی» منعطف کنند. اما در هر صورت به هیچ وجه نمی‌توان نقش خواننده در بالابردن سطح جذابیت عمومی یک اثر را کتمان کرد، این موضوع بخصوص در حوزه‌ی موسیقی ایرانی چند برابر بیشتر به چشم می‌آید.

با این تفاسیر در سال ۱۳۸۵ شاهد فعالیت چشمگیری از سوی خوانندگان نبودیم و اکثر آروند همیشگی خود را داشتند. علیرضا قربانی که همکاری خود را با گروه خورشید قطع کرده، همچنان با ارکستر ملی به روی صحنه می‌رود. او در کنار این فعالیت تقریباً همیشگی، همکاری خود را با گروه ایرانی به سرپرستی پژمان طاهری آغاز کرد و با این گروه در تالار وحدت به روی سن رفت.

از سوی دیگر مجید درخشانی سرپرست گروه خورشید در راستای کشف استعداد‌های جوان و معرفی موسیقی‌دانان جوان به جامعه‌ی موسیقی امسال با خواننده‌ای جدید در صحنه‌های موسیقی ظاهر شد. «محمد معتمدی» خواننده‌ی جوان کاشانی بسیار خوش‌شانس بود که در ابتدای راه با فعالیت گسترده‌ی گروه خورشید مواجه شد و علاوه بر اجراهای داخلی و حضور در جشنواره‌ی فجر در کنسرت‌های چین و فرانسه نیز شرکت کرد و توانایی‌های خود را نشان داد. او که پیش از این به صورت محدود با گروه‌های مختلف همکاری می‌کرده است اکنون فرصت مناسبی پیدا کرده تا رفته‌رفته خود را در جمع خوانندگان حرفه‌ای معرفی کند. قطعاً از این هنرمند جوان در آینده بسیار بیشتر خواهیم شنید. اما «سالار عقیلی» دیگر خواننده‌ی جوان، امسال را بسیار پر بار گذراند. شاید همکاری او با گروه شناخته‌شده‌ی دستان سرآغازی برای فعالیت جدی او در سال ۱۳۸۵ محسوب شود. عقیلی پس از آن که طی ۴ شب، کنسرت گروه دستان را در مقابل ۲۵۰۰ شنونده (در هر شب) همراهی کرد، فعالیت‌های مختلفی را نیز انجام داد که از مهم‌ترین آنها می‌توان به همکاری با ارکستر سمفونیک تهران در اجرای قطعه‌ی «فیه‌ما فیه» (نادر مشایخی) اشاره کرد. همکاری عقیلی و گروه دستان در روزهای پایانی امسال با انتشار آلبوم «دریای بی‌پایان» دوباره سرزبان‌ها افتاد، هیچ بعید نیست که این همکاری در سال آینده نیز ادامه پیدا کند و حتی گسترش یابد.

«همایون شجریان» نیز یک آلبوم دیگر را به بازار موسیقی ارایه کرد. این آلبوم که «با ستاره‌ها» نام دارد بار دیگر توانایی‌های این خواننده‌ی پرطرفدار را به اثبات رساند. هرچند که سبک و سیاق آثار همایون شجریان بسیار متفاوت از پدرش است

